

BIBLIOTEKSUTVECKLING
BLEKINGE KRONOBERG

Regional medieplan för Blekinge och Kronoberg

Roller, ansvar och mediasamarbete – 2018-2019

2017-12-08

Innehåll

1	Inledning.....	2
2	Styrdokument och riktlinjer	2
2.1	Nationella styrdokument.....	2
2.2	Regionala riktlinjer	3
3	Rollfördelning	3
3.1	Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg.....	3
3.2	Värdbiblioteken	3
3.3	Kommunbiblioteken	4
4	Nationella aktörer	4
4.1	Sveriges depåbibliotek och lånecentral.....	4
4.2	Myndigheten för tillgängliga medier	4
4.3	Internationella biblioteket.....	4
5	Lånesamarbete	5
6	Ansvarsfördelning.....	5
6.1	Skönlitteratur	5
6.2	Facklitteratur	5
6.3	Lokalsamling	5
6.4	Icke-tryckta medier	5
6.5	Tidningar och tidskrifter	6
6.6	Litteratur och medier på andra språk än svenska.....	6
6.7	Anpassade medier	6
6.8	Nättjänster.....	6
7	Uppföljning	7

1 Inledning

Den regionala medieplanen syftar till att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunbiblioteken i Blekinge och Kronobergs län, värdbiblioteken i Karlskrona och Växjö samt Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, BiBK. En tydlig fördelning underlättar arbetet för alla aktörer.

Målet är att alla invånare i Blekinge och Kronoberg ska ha samma möjligheter att ta del av litteratur och information oavsett format och oavsett vilket bibliotek de vänder sig till. Tillgången ska vara fri och jämlik.

Kommunbiblioteken i Blekinge och Kronoberg har en mångårig tradition av att generöst låna medier sinsemellan. En strävan är att i så hög grad som möjligt bli självförsörjande på medier och att de fria lånevägarna bibehålls.

Planen antogs på ett bibliotekschefsmöte 7 december 2017 och gäller till och med 2019.

2 Styrdokument och riktlinjer

Här är styrdokument och riktlinjer som har bäring på denna medieplan.

2.1 Nationella styrdokument

- [Bibliotekslagen](#)
- [KB:s rekommendationer för fjärrlån](#)
- [Internationella biblioteket \(IB\): Central medieförsörjningsplan för mångspråkiga medier 2014](#)

Bibliotekslagen (2013:801) innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. I lagen redovisas de olika bibliotekens uppdrag och ansvar. Följande paragrafer är centrala för denna medieplan.

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

11 § Varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.

2.2 Regionala riktlinjer

- [Riktlinjer och rutiner för fjärrlånesamverkan mellan Blekinge, Kalmar och Kronobergs län.](#)
- [Riktlinjer för gemensamt medieanslag.](#)
- [Riktlinjer för medieförsörjningen gällande mångspråkiga medier i Blekinge och Kronoberg.](#)

3 Rollfördelning

Här följer en beskrivning över de roller som aktörerna i mediasamarbetet har.

3.1 Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg

BiBK bedriver den regionala biblioteksverksamheten för kommunbiblioteken i Blekinge och Kronoberg och ansvarar inom medieområdet för att

- bjuda in till nätverksträffar, möten, kompetensutveckling, konferenser och utbildningar för bibliotekspersonalen.
- tillhandahålla ett gemensamt medieanslag för kompletterande medieförsörjning, som är tillgänglig för kommunbiblioteken, förutom värdbiblioteken som har egna anslag genom avtal med BiBK.
- det finns avtal för den gemensamma transportorganisationen.
- subventionera samköpspaket av nättjänster för kommunbiblioteken.
- stödja kommunbiblioteken i arbetet att formulera lokala medieplaner.

För 2018 och 2019 kommer regionala medel till medier att minska och samköpspaketet för nättjänster kommer att ses över. Det kommer att finnas möjligheter för kommunbiblioteken att genomföra projektinriktade insatser kring mediefrågor.

3.2 Värdbiblioteken

BiBK har avtal med Karlskrona respektive Växjö stadsbibliotek angående utförande av bibliotekstjänster. Avtalen ses över årligen och under 2018 och 2019 minskar den ekonomiska ersättningen till värdbiblioteken. Från och med 2020 är värdbiblioteksuppgiften avvecklade. Detta är en följd av den regionala biblioteksverksamhetens förändrade uppdrag och omvärldsförändringar.

Värdbiblioteken

- tillhandahåller tjänster för inköp av medier för utlån till folkbiblioteken inom samarbetsområdet Blekinge och Kronoberg samt statistikredovisning.
- kompletterar kommunernas medieförsörjning främst i form av enstaka lån. Depositioner av böcker skickas i undantagsfall och då framförallt böcker på främmande språk.

Växjö stadsbibliotek har ett regionalt uppdrag avseende tjänster samt inköp och komplettering för Kronobergs lokalsamling. Blekinge museums bibliotek har motsvarande ansvar för Blekinges lokalsamling.

3.3 Kommunbiblioteken

En förutsättning för en fungerande verksamhet är att kommunbiblioteken i Blekinge och Kronobergs län har ett mediebestånd som täcker de egna kommuninvånarnas grundläggande behov och efterfrågan. Ett tydligt användarfokus ska finnas som bygger på lyhördhet och effektivitet.

För att ta del av det regionala mediasamarbete som BiBK bekostar, som transport och gemensamt medieanslag, ska varje kommunbibliotek ha en aktuell lokal medieplan upprättad. Medieplanen behöver inte vara politiskt antagen. BiBK kan agera som bollplank i processen att ta fram medieplan.

4 Nationella aktörer

På nationell nivå finns några aktörer som är viktiga för bibliotekens kompletterande medieförsörjning.

4.1 Sveriges depåbibliotek och lånecentral

Sveriges depåbibliotek och lånecentral finns i Umeå och arbetar med kompletterande medieförsörjning och är ett gemensamt fjärrlånemagasin för hela landets bibliotek. De ger service kring fjärrlån och referensarbete samt ordnar utbildningar. Samlingarna omfattar gamla och nya böcker på svenska och byggs upp genom donationer främst från folk- och skolbibliotek runt om i landet. Sveriges depåbibliotek och lånecentral är Kungliga bibliotekets partner.

4.2 Myndigheten för tillgängliga medier

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, har ett uppdrag att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning. Verksamheten består bland annat av produktion och distribution av talböcker och punktskriftsböcker samt lättläst litteratur. MTM är de svenska bibliotekens lånecentral där det digitala biblioteket legimus.se är navet i verksamheten. Ett särskilt uppdrag är att ge studerande på högskola tillgång till anpassad studielitteratur.

4.3 Internationella biblioteket

Internationella bibliotekets lånecentral, IBLC, har till uppgift att komplettera Sveriges folkbiblioteks bokbestånd med litteratur på andra språk än svenska. Undantag är de nationella minoritetsspråken, de nordiska språken samt engelska, franska och tyska.

IBLC förmedlar både enstaka lån och depositioner, hanterar fjärrlån till andra bibliotek både i Sverige och i andra länder samt hjälper bibliotek att få fram information och litteratur även på språk med andra alfabet än det latinska.

5 Lånesamarbete

Lånesamarbetet mellan biblioteken i Blekinge och Kronoberg gäller alla typer av media och format och bygger på ett generöst förhållningssätt. Varje beställning på köpbara media, som biblioteken tar emot, ska ses som ett inköpsförslag.

Transporter sker tre gånger i veckan mellan kommunbiblioteken och bekostas av BiBK. Låne- och transportsamarbetet inkluderar även kommunbiblioteken i Kalmar län.

För mer detaljer se [Riktlinjer och rutiner för fjärrlånesamverkan mellan Blekinge, Kalmar och Kronobergs län](#).

6 Ansvarsfördelning

Hur ansvaret för medieförsörjningen fördelas mellan de olika aktörerna klargörs i detta avsnitt. Inget bibliotek, vare sig kommun- eller värdbibliotek, har något bevarandansvar av medier under någon av punkterna nedan. Utlån sker ur befintliga samlingar. Bibliotekens utbud av medier ska, i enlighet med bibliotekslagen, präglas av allsidighet och kvalitet.

6.1 Skönlitteratur

Kommunbibliotekens ansvar är att

- tillgodose kommuninvånarnas behov och efterfrågan av skönlitteratur för barn, unga och vuxna.
- vid behov använda det gemensamma medieanslaget för kompletterande inköp.

Värdbibliotekens ansvar är att

- komplettera kommunbiblioteken med äldre skönlitteratur och skönlitteratur för barn, unga och vuxna som inte längre finns att köpa.

6.2 Facklitteratur

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett aktuellt bestånd som är allsidigt sammansatt och som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan.
- vid behov använda det gemensamma medieanslaget för kompletterande inköp.

Värdbibliotekens ansvar är att

- komplettera kommunbibliotekens behov av facklitteratur.

6.3 Lokalsamling

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett bestånd av litteratur om den egna kommunen.

Värdbiblioteket i Växjö och Blekinge museums biblioteks ansvar är att

- hålla ett bestånd av litteratur om Kronoberg respektive Blekinge.

6.4 Icke-tryckta medier

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett bestånd som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan av ljudböcker, e-böcker, film, musik, dataspel och andra icke-tryckta medier.

6.5 Tidningar och tidskrifter

Kommunbibliotekens ansvar är att

- tillhandahålla lokala dagstidningar, några rikstäckande dagstidningar samt ett allsidigt urval av svenska och utländska tidskrifter.

6.6 Litteratur och medier på andra språk än svenska

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett lämpligt grundbestånd av litteratur för de i kommunen som är i behov av medier på andra språk än svenska. Det gäller framförallt barnlitteratur. Minoritetsspråken (samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch) ska beaktas.
- hålla ett lämpligt bestånd som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan av dagstidningar, tidskrifter, lexikon och språkkurser på andra språk än svenska.
- hålla ett bestånd som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan av medier på skolspråk (engelska, tyska och franska).
- vid behov använda det gemensamma medieanslaget för kompletterande inköp.

Värdbibliotekens ansvar är att

- komplettera kommunbibliotekens behov av medier på det som IB bedömer som lättillgängliga språk (arabiska, bosniska, kroatiska, persiska, polska, ryska, serbiska, somaliska, spanska, thai och turkiska) och där IB främst kompletterar med enstaka titlar och ämnesbeställningar.

6.7 Anpassade medier

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett bestånd som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan av talböcker, teckenspråksböcker, taktila böcker, lättlästa böcker, storstilsböcker, böcker med teckenstöd mm.
- vid behov använda det gemensamma medieanslaget för kompletterande inköp, undantaget talböcker.

BiBK:s ansvar är att

- utifrån talboksläsarnas önskemål ombesörja inläsning av lokal litteratur.

6.8 Nättjänster

Kommunbibliotekens ansvar är att

- hålla ett bestånd av nättjänster som motsvarar kommuninvånarnas behov och efterfrågan vad gäller informationssökning.

BiBK:s ansvar är att

- subventionera ett urval av nättjänster för att komplettera kommunbibliotekens behov.

7 Uppföljning

Medieplanen följs upp genom statistikanalys, enkäter och dialog med biblioteken. Såväl kvalitet som kvantitet följs upp.